

Oplopende spanning

2024 is begonnen en we hebben elkaar inmiddels weer veel geluk en gezondheid gewenst. De vraag is of we het daarmee redden. Alles lijkt erop te wijzen dat 2024 op zowel politiek als militair vlak een spannend jaar wordt, mondiaal, Europees en nationaal.

Meer dan de helft van de wereldbevolking gaat dit jaar naar de stembus. Dat zijn dus – al dan niet – democratische verkiezingen in zo'n 70 landen. De vraag is wat daar uit gaat komen en of de ingezette beweging richting rechts-nationalistisch van de afgelopen jaren, waaronder in Nederland, doorzet. En zo ja, wat dat betekent voor de toch al toenemende polarisering, niet in de laatste plaats als gevolg van een mogelijke machtswisseling in de VS. Zelfs een recent, niet al te ambitieus of verrassend klimaatakkoord of de ambitie van China om Taiwan weer in te lijven als provincie heeft waarschijnlijk toch wereldwijde gevolgen.

In Europa kijken we in 2024 aan tegen voortzetting van conflicten aan de grenzen van het continent. De strijd in Oekraïne lijkt niet op korte termijn tot een einde te komen. Daarbij blijkt de internationale steun broos, zeker voor de langere termijn. Diverse Europese landen lijken 'oorlogsmoe' te zijn en de bereidheid van financiële en materiële steun aan Oekraïne neemt af. Parallel neemt in het Midden-Oosten de spanning rond het conflict tussen Israël en Hamas in Gaza verder toe. Verdere escalatie in de regio, met lijnen tot in Jemen, lijkt onvermijdelijk. Een machtswisseling in de VS heeft, naast mondiale, ook gevolgen voor Europa: de NAVO en de EU zijn nog maar nauwelijks gekomen van de vorige regeerperiode van president Trump. De interne, en bij enkele EU-partners pro-Rusland georiënteerde politiek en invulling daarvan draagt ook niet bij aan de stabiliteit van Europa. Uiteraard speelt hier doorheen de op Europa gerichte vluchtelingenstromen en de bijkomende problematiek van selectie en verdeling van vluchtelingen en statushouders.

Ook in Nederland dient zich een spannend jaar aan. De formatie van een nieuw kabinet, gebaseerd op de verkiezingsuitslag, staat prominent op de agenda. En dat is nodig: de grote problemen rond alle crises waar we mee te maken hebben moeten worden opgelost: stevige keuzes zijn nodig. Hoe is nog de vraag. Paradoxaal genoeg heeft veiligheid in het algemeen – en Defensie in het bijzonder – geen rol gespeeld in de debatten en partijprogramma's. Ook niet tijdens de lopende formatie, hoewel er nog niet inhoudelijk lijkt te zijn afgestemd.

Het is toch wel vreemd dat daar eigenlijk nauwelijks aandacht voor is. Zeker als je realiseert dat de mogelijke gevolgen van veel van de geschetste ontwikkelingen, zowel internationaal als nationaal, impact hebben of kunnen hebben op de veiligheid van Nederland of de Nederlandse burger. Je zou toch verwachten dat we onze vrijheden koesteren en er alles aan willen doen om die te behouden. Veiligheid is randvoorwaardelijk voor vrijheid, toch? Met dat in het achterhoofd wenst de redactie iedereen naast de gebruikelijke nieuwjaarswensen vooral ook wijsheid toe: we zullen het hard nodig hebben in 2024. ■